

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het wonder van de hbs: een onderwijshervorming die slaagde, 1864-1885

Blokker, J.A.

Citation

Blokker, J. A. (2021, October 27). *Het wonder van de hbs: een onderwijshervorming die slaagde, 1864-1885*. Querido, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3221313>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3221313>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

JAN BLOKKER

10.602

*Leraars
aan de Hoogere Burgerschool te Goos,
26 Juli 1871.*

Het wonder van de hbs

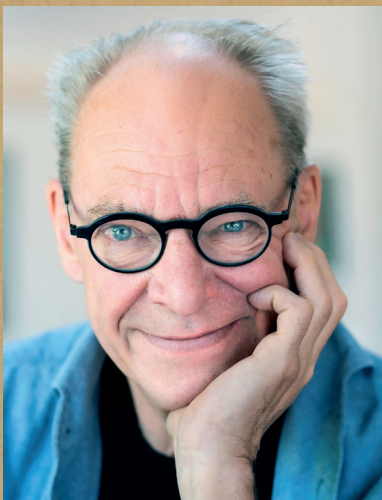
EEN ONDERWIJSHERVORMING DIE SLAAGDE,
1864-1885

Querido

De hogere burgerschool geldt als een van de beste scholen die Nederland ooit gekend heeft. De school was een typisch product van het optimistische vooruitgangsgeloof van de jaren 1860, ontworpen door de grote staatsman Thorbecke en in de praktijk vormgegeven door enthousiaste liberale doeners. Maar in de vroegste jaren was de nieuwe school in veel plaatsen eigenlijk een mislukt project. De aanmeldingen vielen tegen, de examenresultaten waren maar matig, veel leerlingen maakten de school helemaal niet af en de schoolbesturen hadden vaak grote moeite om goede leraren te vinden.

Niettemin bleef de hbs overal in het land overeind. Het mag gerust een wonder heten dat de school niet al na korte tijd vanwege te hoge kosten en gebrek aan succes werd opgeheven.

Jan Blokker onderzoekt het enthousiaste begin van de hbs in twaalf kleinere gemeenten in de buitengewesten van Nederland.

Jan Blokker (Amsterdam, 1952) studeerde nieuwe geschiedenis in Amsterdam, was onder andere directeur van de OSG West-Friesland in Hoorn, gaf les aan het Vossius Gymnasium in Amsterdam en is schrijver. Met zijn vader en broer schreef hij de bestsellers *Het vooroudergevoel. De vaderlandse geschiedenis* en *Er was eens een god. Bijbelse geschiedenis*, met de schoolplaten van J.H. Isings. Daarnaast schreef hij onder meer *Alle wegen naar Rome. Een voettocht*, *Achter de laatste brug. Gevangen in het land tussen Arnhem en de Grebbelinie* en het pamflet *Bedrog & onbenul. Onderwijs & besluitvorming*.

‘Hij is precies het type leraar dat bestuurders, ministers en vernieuwingspropagandisten beschouwen als dé dwarsligger: ervaren, erudiet en kritisch.’

DE VOLKSKRANT

‘Mij lijkt dat het boek van Blokker op een goed tijdstip komt. [...] Het stelt de Nederlandse leraren in staat om hun eigen werksituatie op grond van een analyse van de financiële en politieke belangen te doorgronden.’ PIP